

Nr 200.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1919 kl. 1/2 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar rörande vissa anslag under fjärde huvudtiteln å 1920 års riksstat m. m. (1:a avd.)

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 21 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Penningbidrag och penningtillskott, förslagsanslag*», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 6,218,000 kronor.

Penning-
bidrag och
penningtill-
skott.
[21.*]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 262 och 263 i statsrådsprotokollet.

Uti en inom andra kammaren väckt motion (nr 134) har därjämte av herr *P. A. Hansson* i Stockholm m. fl. hemställt, bl. a., att riksdagen måtte besluta att i riksstaten uppföra ett nytt anslag benämnt »*Penningbidrag och penningtillskott, förslagsanslag*», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 500,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Ifrågavarande utgifter hava hittills utgått av anslaget till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning m. m.

Förevarande anslag har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Penningbidrag:

11,230,000 tjänstgöringsdagar à 50 öre	kronor 5,615,000:—
521,000 tjänstgöringsdagar à 1 krona	» 521,000:—
	<hr/> Summa kronor 6,136,000:—

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Penningtillskott:

196,000 tjänstgöringsdagar à 25 öre.....	kronor	49,000:—
66,000 tjänstgöringsdagar à 50 öre.....	»	33,000:—
	Summa kronor	82,000:—

Anslaget i sin helhet har alltså upptagits med (6,136,000+82000=) 6,218,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Visserligen har en minskning av de värnpliktigas övningstid numera av Kungl. Maj:t föreslagits, men då propositionen i ärendet ännu icke av riksdagen behandlats och för övrigt några uppgifter, som kunnat läggas till grund för en omräkning av anslaget, icke stått utskottet till buds, har utskottet ansett sig böra förorda, att förevarande anslag liksom även övriga här nedan behandlade anslag, vilkas belopp bestämmas i förhållande till antalet övningsdagar, i 1920 års riksstat upptagas med av Kungl. Maj:t föreslagna belopp. Det motionsvis framställda yrkandet på anslagets nedsättande till 500,000 kronor anser sig utskottet följaktligen icke kunna biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Penningbidrag och penningtillskott, förslagsanslag*»,

b) med avslag å den i ämnet väckta motionen under detta anslag anvisa ett belopp av 6,218,000 kronor.

Understöd åt
vissa värn-
pliktigas
familjer.
[22.]

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, förslagsanslag*», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 740,600 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 264 och 265 i statsrådsprotokollet.

Kostnaderna för ifrågavarande understöd hava hittills upptagits under anslaget till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning m. m.

Det av Kungl. Maj:t nu föreslagna nya riksstatsanslaget har beräknats på följande sätt:

Ordinarie understöd	410,600	kronor
Tillfällig understödsförhöjning.....	330,000	»
	<hr/>	
	Summa	740,600 kronor

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, förslagsanslag*»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 740,600 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) dels att i riksstaten upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméns mathållning under titel »*Mathållning, förslagsanslag*», dels och att minska detta anslag, nu 9,448,338 kronor, med 364,338 kronor till 9,084,000 kronor. Mathållning.
[35.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 343—347 i statsrådsprotokollet.

Från mathållningsanslaget hava i överensstämmelse med det nya förslaget till huvudtitelns uppställning till andra anslag överförts utgifter å tillhoppa 1,243,365 kronor 51 öre.

Med utgångspunkt från en beräkning av 15,140,000 tjänstgöringsdagar under år 1920 har anslagsbehovet efter en kostnad av 60 öre per dag för samma år upptagits med $(15,140,000 \times 0,60 =)$ 9,084,000 kronor.

Enligt vad departementschefen framhållit, torde emellertid en portionskostnad av allenast 60 öre för dag vara alltför lågt tilltagen, varför en förstärkning av anslaget för år 1920 liksom för innevarande år avsetts bliva erforderlig. Då emellertid svårigheter mött att för närvarande beräkna det erforderliga extra anslagsbehovet för samma år, har det befunnits lämpligt att låta anstå till nästa år med äskande av dessa medel.

Utskottets
yttrande.

Såsom utskottet redan under punkt 76:o) av sitt utlåtande nr 4 A framhållit, torde även enligt utskottets mening kunna anstå till år 1920 med det definitiva reglerandet av utgifter utav denna art, varför något förstärkningsanslag till förevarande ordinarie anslag icke heller av utskottet ansetts nu böra anvisas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméns mathållning under titel »*Mathållning, förslagsanslag*»,

b) minska detta anslag, nu 9,448,338 kronor, med 364,338 kronor till 9,084,000 kronor.

Munderings-
utrustning.

[36.]

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) dels att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till arméns munderingsutrustning under titel »*Munderingsutrustning, reservationsanslag*», dels ock att minska detta anslag, nu 5,471,241 kronor, med 194,630 kronor till 5,276,611 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 347—351 i statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts
framställning.

Å 1919 års riksstat finnes anvisat på ordinarie stat ett belopp av 5,471,241 kronor för arméns munderingsutrustning. Från detta anslag har enligt riksstatssakkunnigas förslag ansetts böra till andra anslag överföras ett belopp av 210,861 kronor 24 öre.

Enligt nämnda förslag har vidare ansetts till här ifrågavarande anslag böra överföras vissa belopp från andra anslag, nämligen

från anslaget till krigsskolor	kronor	240: 90
» » » arméns mathållning	»	55,008: 76
» » » volontärskolor m. m.	»	630: —

Sammanlagt skulle alltså till anslaget överföras (240: 90 + 55,008: 76 + 630 =) 55,879 kronor 66 öre.

Beräknat enligt nu angivna grunder skulle medelsbehovet under anslaget till munderingsutrustning för innevarande år följaktligen utgöra (5,260,379: 76 + 55,879: 66 =) 5,316,259 kronor 42 öre eller i jämnt kronotal 5,316,260 kronor.

För år 1920 har anslaget beräknats efter 33 öre om dagen för man och 10 öre om dagen för häst, enligt vilken beräkning anslagsbehovet skulle för samma år utgöra 5,276,611 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till arméns munderingsutrustning under titel »Munderingsutrustning, reservationsanslag»,

b) minska detta anslag, nu 5,471,241 kronor, med 194,630 kronor till 5,276,611 kronor.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, reservationsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 2,305,316 kronor.

Bränsle, lyse,
vatten, ren-
hållning och
tvätt vid
truppför-
banden.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 360—362.

[41.]

Enligt riksstatssakkunnigas av Kungl. Maj:t biträdda förslag böra till förevarande nya anslag överföras följande belopp:

från anslaget till arméns mathållning	kronor	753,400: 39
» » » » munderingsutrustning	»	206,506: 53
» » » » volontärskolor	»	15,700: —
» » » » furagering av arméns hästar	»	228: —
» » » » arméns kasernutredning m. m.	»	1,260,000: —
» » » » arméns byggnader m. m.	»	61,940: —
» » » » sjuk- och veterinärvård m. m.	»	2,760: —
		<hr/>
	Kronor	2,300,534: 92

För år 1920 har en ökning i anslaget med 4,781 kronor 50 öre ansetts erforderlig. Anslaget skulle härigenom komma att uppgå till i jämnt krontal 2,305,316 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag,

benämnt »Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 2,305,316 kronor.

Truppförbandens övningar.

[46.]

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Truppförbandens övningar, reservationsanslag» dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 2,089,459 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 390—407.

Kungl. Maj:ts framställning.

Enligt riksstatssakkunnigas förslag skulle under förevarande anslag sammanföras samtliga i nuvarande riksstat särskilt anvisade medel för övningar vid truppförbanden av infanteriet, kavalleriet, artilleriet, ingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna. De utgifter, som komme att från anslaget bestridas, skulle utgöras i stort sett av transport-, inkvarterings- och förläggningskostnader, hästlega, hyra av fordon, ersättning för kokved och markskada samt eventuellt rese- och traktamentspenningar.

För närvarande äro dylika övningsmedel beräknade under följande anslag, nämligen:

Från anslaget till de värnpliktigas avlöning, inskrivning o. redovisning m. m.	kronor	2,360: —
» » » rese- och traktamentspengar ...	»	19,824: —
» » » arméns mathållning.....	»	8,690: —
» » » landstormen.....	»	94,350: —
» » » arméns diverse intendenturbehov	»	294,414: —
» » » arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets övningar och materiel	»	54,000: —
» » » arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens övningar och materiel	»	282,200: —
» » » vinterövningar	»	325,000: —

Från anslaget till arméns sjuk- och veterinärvård		
samt hovbeslag m. m.	kronor	1,600: —
» » » lega av hästar för truppför-		
bandens övningar	»	808,251: —
	eller tillhopa kronor	1,890,689: —

Uti den beräkning av anslaget, som nu förelagts riksdagen, har detsamma fördelats å tre titlar, nämligen

Titel I. Hästlega.

Titel II. Övriga med de ordinarie övningarna förenade kostnader.

Titel III. Kostnader för frivilliga övningar med landstormen.

Fördelat i enlighet härmed skulle av det för innevarande år beräknade beloppet belöpa å

Titel I	kronor	814,251: —
Titel II	»	980,528: —
Titel III	»	95,910: —
	Summa kronor	1,890,689: —

För år 1920 hava å titel I beräknats erforderliga särskilda medel för försök med utbyte av lejda hästar mot inköpta. I övrigt hava hittills för hästlejningens beräkning tillämpade grunder följts. Titeln har av Kungl. Maj:t föreslagits att upptagas med 895,146 kronor.

Å titel II har ökning av Kungl. Maj:t äskats för följande ändamål:

Studentformationernas övningar m. m.	kronor	50,200: —
Flygtillägg	»	25,000: —
Tillfällig avlöning under flygtjänst	»	40,000: —
Vinterövningar	»	2,675: —
	Summa kronor	117,875: —

Titel III slutligen har upptagits med oförändrat belopp, 95,910 kronor.

I sin helhet har anslaget av Kungl. Maj:t beräknats till (895,146 + 980,528 + 117,875 + 95,910 =) 2,089,459 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit anledning till erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Truppförbandens övningar, reservationsanslag*»,

b) att under detta anslag anvisa ett belopp av 2,089,459 kronor.

Stockholm den 2 juni 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, A. C. Lindblad, O. Bergqvist, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, J. L. Widell, A. R. Rooth* och *C. A. Stålberg* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson, A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *P. A. Hansson* i Stockholm, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *J. Erlansson, C. R. Jansson* i Falun, *A. J. Andersson* i Gävle, *A. Mossberg* och *K. E. W. Söderhielm*.

Reservationer:

vid *punkt 1* av herr *P. A. Hansson* i Stockholm.

vid *punkt 3* av herr *C. G. Ekman*.

vid *punkt 6* av herrar *A. C. Lindblad, B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Andersson* i Råstock, *P. A. Hansson, Jansson* i Falun och *A. J. Andersson* i Gävle, som ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»Reservationsanslaget till truppförbandens övningar skulle alltså komma att i jämförelse med det för innevarande år beräknade beloppet ökas med 198,770 kronor. Enligt utskottets mening bör i stället en minskning av anslaget eftersträvas. En sådan minskning synes i första hand böra ske genom inställande av truppförbandens vinterövningar och genom indragning av anslaget till frivilliga övningar med landstormen. Härigenom kunde besparas ett belopp $(358,500 + 95,910) = 454,410$ kronor. Det beräknade nya beloppet av 50,200 kronor för övningar utom förlägningsorten med studentformationerna synes utskottet icke

håller böra nu upptagas i staten. De besparingar, som sålunda enligt utskottets mening böra kunna ske, skulle uppgå till (454,410 + 50,200) = 504,610 kronor. Utskottet har stannat vid att förorda en sådan nedsättning, även om det kunde ifrågasättas, huruvida icke, med hänsyn till att stora besparingar å anslagen för förevarande ändamål under innevarande år måste uppstå, anslaget kunnat ytterligare nedsättas.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

- a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Truppförbandens övningar, reservationsanslag*»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 1,584,849 kronor.»

av herr C. G. Ekman.